

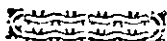

**A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG:
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL:**

Indúlt BÉTSBÖL Pénteken 14. Oktoberben 1791.

Bétsből — elegyesen.

A' mi F. Urunk, Atyánk és Királyunk; 12-dikben reggeli 4 és 5 óra között, a' mi Koronánk örökölse Ferentz fő Hertzeggel együtt; egészséges, Izerentsés. és igen friss állapotban érkezeteuk-meg Bétsbe. Ohajtva; és sokaktól tsak nem Iziy Izakadva várt Vendégek valának ő Felsegek; de még-is olly tsenderen és véletlen érkezének. még Bétsbe; hogy ő Felsege tsak egy magával hozott Kantzellistának tudtával fekvék nyugvó helyére; minden más Udv. szolgálatnak tudtao kívül. — — A' *Mária Theresia* Hadi-Kiss-Keréletes Rendjének *Lovagjai* már tudósítást nyertének; a' Rendnek Tanács tartása felől; és ez a' jövő Vasárnap fog tartani. — A' Tsch Országból jött *Levelek* szövege.

a' H. Koburg Dragonyos Serge már útban vagyot Belgium felé *Klattanból*. A' Hohentzoller vasas Serge pedig Külső Austriába menő parantsolatot vett, a' hová Magyar Sergek is fognak menni. — A' H. Valdék Dragonyos Serge, melly Békekeséges időben Tseh Országban szokta vala szállását tartani, most Magyar Országba mégyen. — A' múlt héten itt le ment első *Karabiner* Seregnek Stabja Sopronban léfzen. A' 2-dik *Karabiner* Sereg is minden órában benn leszfz Magyar Országban, melynek Stabja *Köszegen* léfzen.

Béts. — Nagyon beszélik itten, hogy a' Császár Magyar Lovas Regementje, ide fogna jöni önzetre.

Pest 12. Okt. — A' Sz. 'Sinat még is tart, noha már apródonként haza-felé szivárognak az Árttyák, úgy megúnták Budát. Már az elegyes Deputátzióknak munkái nem tsak fel olvastattak, hanem úgy meg is rostáltattak, hogy némely résztsak imitt amott maradott meg. Az Ekklésiái Törvényeket, vagy úgy nevezett *Canonokat*, a' Budai Réf. 'Sinat egészszén ki dolgozta, és ő Felségének a' helybe hagyás és meg-erősítés végett minden órában fel is fogja küldeni. Igen szépek ezen Rendelések *in Theorea*, a' *pappirosan*, de nem tudjuk hogy fog el-sülni *in praxi*, a' gyakorlásban vagy vele élésben. Adjon Isten edgyelséget és Felebaráti Szeretetet minnyájunknak! Ez az egész Világnak a' leg-nagyobb 2 *Canonja*, és a' hól ez meg van, a' többi is mind ott van.

Erdély Ország. — A' Bétsből való fel-jövetelre ki-rendeltt Ország-Gyűlési Deputátzió, engedelmet nyert ő Felségétől a' fel-jövetelre; de olly fel-tétellel, hogy ő Felsége maga fogja ki-szabni az időt, a' mikorra jelenhessen-meg Bétsben az emli ezt Deputátzió.

Borsod Vármegye. Harsány 8. Sept. — „Egy szomorú hírt irhatok a' *Kurirnak*: t. i. A' mi Plébánusunk *Badahazy András Ur*, a' Szöllőknek *Gombászó* nevü tetején a' Sürüben egy fán találtatott meg-halva a' napokban, kit egy *Szurkos András* nevü Ref. ember meg-találván, 12 forintért ugyan ott el-tette, és már most nints Plébánusunk. Nyugodjék tsendesen! Ki ki azt mondhatja ezen történetre: *Uram ne vigy a' Kisírtetbe.*

Buda. — A' Szent 'Sinatra Tiszt. *Sinai Ur* egy *Tráchtól* Követnek küldetvén, meg-jelent; de még elébbeni dolgainak függöbe létele miatt Követnek nem esmértelett; arra nézve kívánta maga Követtségét a' Szent 'Sinat előtt olly véggel meg-mutatni, hogy ha valami ellen vetések Követtsége ellen vólnának, mind a' személy, mind maga az ellen-vetés tudtára lehessen, és reménylett mentségét leg-ottan meg-tehesse. Nem edgyeztethette meg a' szent 'Sinat, maga Méltóságával egy magános, még pedig akkor is kérdés alatt lévő személlyel vetelkedni, és meg-határozta, hogy mind addig, míg maga mentségét írásban bé adja, és helyesnek ítéltetik, a' Gyülekezetekből ki maradjon; melyet végebe is vitt ezen hónap' elejéig, akkor pedig ollyan meg-határozást vett, hogy nem tsak a' 'Sinattól, hanem Budáról is távozzon-el. A' Superintendensi hivatalha Tiszt. *Hunyadi Ur* meg-erősítettett, Professorságáról Tiszt. *Sinai Urnak* továbbá a' 'Sinat fog végső határozást tenni.

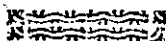
Torda 1. Okt. — Meg-esék a' múlt Sept 28-dik napján N. *Torda Vármegyének* az az örömnepi napja, melyen Mélt. L. Báró M. Gyerő Monostori *Kemény Sámuel Ur* ő Nga, ezen N. V-gyének már elzetendőn túl való Adminisztrátora, mostan valóságos *Ed-Írásnyí Székébe* nemzeti törvényes szokás szerint beiktattaték. Még reggel ezen N. Vármegyének sok szép Méltóságokból és Nemességéből egyben-feroglett Rendei, két Zászlók alatt kiállottanak vala rendiben az egyben gyűlésre rendeltett *Üdvar-háznak* kapuja eleiben. Kik is 10 óra

után szép rendel és illendőséggel fel-lovalgolván a' Fels. Kir. fő Kormányozó Széktől ki rendeltetett M. Biztosoknak, M. Gr. Prælidens M. Gyerő Monostori Kemény Farkas Ur ő Exjának, és M. Gr. Gub. Consiliarius Telcki Lajos Ur ő Ngának Szállásokra; ezen M. Biztos Urakat, minekutánna a' N. Vármegye maga ki küldött Követei által közikben lejendő meg-jelenés végett egész tisztelettel el-hivattattak volna, az egyben sereglett Nemesi Gyülésnek házához trombita-szók és ágyuk dördülései között elkísérték. Akkor a' Biztos Gróf Ur ő Excellentziájának parantsolatijából elsőben-is fel-olvasztatott Tek. Beregh Gábor Ur, Vármegye első Notáriusja által a' Fels. fő Kormányozó Széknek a' M. Gróf Biztos Urakhoz, ezen bé-iktatás végett küldött Rendelése az után nyomban ugyan Királyi fő Kormány Széknek e' dolog irant a' N. Vármegyének közönséges Gyüléséhez küldött; hasonló Rendelése. Ezek után M. Gróf Prælidens Ur ő Exja tisztelett Biztosi hivatala szerint mondott egy gyönyörűség, és a' menyői szokat, meg annyi fontosságokat és tudományt bé-foglaló Magyar Beszédet a' N. Vármegye Gyüléséhez, melly mivel igazán meg-érdemli, hogy közönséges világot lálson, imhol közlöm külön az Urak, annak le-irattatott mását. Mellynek vége lévén, Fels. Fejedelmünknek Királyi Levele, Diplomája, mellyben M. B. M. Gyerő Mon. Lemény Sámuel Urat ő Ngát Torda Vármegye Fő-Ispánynak kegyelmesen rendeli, fel-olvasztatott. Akkor az ujj Fő-Ispány Ur ő Nga a' szokott Fő-Ispányi hitet, a' N. Vármegye előtt, a' régi szokott hit szerint le-téven; monda nyomban mindjárt egy ékesen szólással és velökre ható erővel biró szép Beszédet, mellyet követett T. Notárius Beregh Urnak felelő ékes Beszéde. Mellyek így meg-lévén a' Biztos Gróf Urak ő Exojok a' Gyülésből ki-kelvén, szállásokra kísértetének; az egész Gyülés pedig helyt maradt. Akkor az ujj Fő-Ispány Ur ő Nga Elöl-ülő Székét el-foglalván, tartott a' T. N. Gyüléshez egy ékes egyben rakással és bőv tudománnyal készült Beszé-

Beszédet a' szelid Szabadságról, mellyet, valamint az elébhenit-is hirtelen nem közölhettem az Ural, de a' jövő Postán mindeniket, mint a' közönségre tökéletesen méltókat, közölni fogom. Ezt végre bé-rekelzté T. Beregh Urnak egy háláadó és az ujj Fő-Ispány Urat ő Ngát örömmel, és ki-terjesztett kebelekkkel el-fogadó Beszéde a' N. V-gyének képeben. Mellyel-is a' bé-iktatás-béli pompának vége szakada; néhány Versekben az alatt hat ágyuknak dörgései, és trombita zengések nevelvén a' közönséges innepi öröm-napnak fényességét. A' Gyűlés tsak-ugyan akkor helyt maradván, leg-elsőben-is a' B. Fő-Ispány Ur ő Nga a' N. Vármegyének eleiben terjeszté, minémű első és fő tárgya légyen e' Ns Vármegye közönséges és illy számos fel-gyűlésének, Kegyelmes és F. Fejedelmünkkel szorosán egyesülni. és az ő Felsége' hivatására meg-hódoló Hitlést, (Homagiumot) szokott mód szerint le-tenni. Akkor a' N. V-gye készségét ugyan arra ki-jelenti, tsak elébb azt kíváná, hogy a' N. Ország Gyűlésében e' fontos materia iránt irattatott és meg-erősített protocoillatio, könyv-béli jegyzés ott közönségesen fel olvastassék. Melly fel-is olvastatván, tetizett a' N. Vármegyének mindenekben, azon Országos Végezés-hez magát szabni, és a' maga Homágiumának le-tételét az ottan bé irtt fundamentomon építeni; azt kívánván a' dolognak-is természetete, hogy az Országos Gyűlésben le-tett Hivatási-Hitlés, és a' N. Vármegyéknek Homágiumi Hitlések között, tökéletes meg-egyezés légyen, és e' kettő se maga, se annak módja semmiben-is ne különbözzék. Akkor osztán fel-olvastaték a' N. Vármegyében sekvő Nemességnek Laistroma rendel, mellyre a' jelen-lévők szállottanak, a' valami okból meg-nem jelenttek, ki-jegyeztettek, a' másutt már meg-hitelttek bé-jelentettek. A' jelen-lévők azért a' szokott hitlést il-lendő tzeremoniával le-tevék; a' meg-nem jelenttekről pedig a' végre való rendelés tétették. Ekkor osztán a' N. Gyűlés 3 óra tájban el-oszlék, gazdag ebédhez üle majd az után két hosszú asztaloknál a' fok

után szép rendel és illendőséggel fel-lovalgolván a' Fels. Kir. fő Kormányozó Széktől ki rendeltetett M. Biztosoknak, M. Gr. Præsident M. Gyerő Monostori *Kemény Farkas* Ur ő Exjának, és M. Gr. Gub. Consiliarius *Teleki Lajos* Ur ő Ngának Szállásokra; ezen M. Biztos Urakat, minekutánna a' N. Vármege maga ki küldött Követei által közikben lejendő meg-jelenés végett egész tisztelettel el-hivattattak volna, az egyben sereglett Nemesi Gyülésnek házához trombita-szók és ágyuk dördülései között elkísérték. Akkor a' Biztos Gróf Ur ő Excellentiájának parantsolatjából elsőben-is fel-olvastatott *Tek. Beregh Gábor* Ur, Vármege első Notáriusá által a' Fels. fő Kormányozó Széknek a' M. Gróf Biztos Urakhoz, ezen bé-iktatás végett küldött Rendelése az után nyomban ugyan Királyi fő Kormány Széknek e' dolog irant a' N. Vármegeének közönséges Gyüléséhez küldött; hasonló Rendelése. Ezek után M. Gróf Præsident Ur ő Exja tiszteelt Biztosi hivatala szerint mondott egy gyönyörűséges, és a' mennyi szókat, meg annyi fontosságokat és tudományt bé-foglaló Magyar Beszédet a' N. Vármege Gyüléséhez, melly mivel igazán meg-érdemli, hogy közönséges világot lásson, imhol közlöm külön az Urak, annak le-irattatott mását. Mellynek vége-lésén, Fels. Fejedelmünknek Királyi Levele, Diplomája, mellyben M. B. M. Gyerő Mon. *Lemény Sámuel* Urat ő Ngát Torda Vármege Fő-Ispánnak kegyelmesen rendeli, fel-olvastatott. Akkor az ujj Fő-Ispány Ur ő Nga a' szokott Fő-Ispányi hitet, a' N. Vármege előtt, a' régi szokott hit szerint le-tévén; monda nyomban mindjárt egy ékesen szólással és velökre ható erővel bíró szép Beszédet, mellyet követett T. Notárius *Beregh* Urnak felelő ékes Beszéde. Mellyek így meg-lévén a' Biztos Gróf Urak ő Excjok a' Gyülésből ki-kelevén, Szállásokra kísértetének; az egész Gyülés pedig helyt maradt. Akkor az ujj Fő-Ispány Ur ő Nga Elöl-ülő Székét el-foglalván, tartott a' T. N. Gyüléshez egy ékes egyben rakással és bőv tudománnyal készült Beszé-

Beszédet a' szelid Szabadságról, melyet, valamint az elébberít-is hirtelen nem közölhettem az Urral, de a' jövő Postán mindeniket, mint a' közönségre tökéletesen méltókat, közölni fogom. Ezt végre bé-rekefzté T. Beregh Urnak egy háláadó és az ujj Fő-Ispány Urat ő Ngát örömmel, és ki-terjesztett kebelekkkel el-fogadó Beszéde a' N. V-gyének képeben. Mellyel-is a' bé-iktatás-béli pompának vége szakada; néhány Verseken az alatt hat ágyuknak döngései, és trombita zengések nevelvén a' közönséges innepi öröm-napnak fényességét. A' Gyűlés csak-ugyan akkor helyt maradván, leg-elsőben-is a' B. Fő-Ispány Ur ő Nga a' N. Vármegyének eleiben terjeszté, minémü első és fő tárgya légyen e' Ns Vármegye közönséges és illy számos fel-gyűlésének, Kegyelmes és F. Fejedelmünkkel szorosán egyesülni. és az ő Felsége' hűségére meg-hódoló Hitlést, (Homágiumot) szokott mód szerint le-tenni. Akkor a' N. V-gye kézségét ugyan arra ki-jelenti, csak előbb azt kíváná, hogy a' N. Ország Gyűlésében e' fontos matéria iránt irattatott és meg-erősített protocollatio, könyv-béli jegyzés ott közönségesen fel-olvasásék. Melly fel-is olvastatván, tetfzett a' N. Vármegyének mindenekben, azon Országos Végezés-hez magát szabni, és a' maga Homágiumának le-tételét az ottan bé irtt fundamentomon építeni; azt kívánván a' dolognak-is természetete, hogy az Országos Gyűlésben le-tett Hűségi-Hitlés, és a' N. Vármegyéknek Homágiumi Hitlések között, tökéletes meg-egyezés légyen, és e' kettő se maga, se annak módja semmiben-is ne különbözzék. Akkor osztán fel-olvasaték a' N. Vármegyében fekvő Nemességnek Laistroma rendel, mellyre a' jelen-lévők szóllottanak, a' valami okból meg-nem jelenttek, ki-jegyeztettek, a' másutt már meg-hitelttek bé-jelentettek. A' jelen-lévők azért a' szokott hitlést il-lendő tzeremoniával le-tevék; a' meg-nem jelentek-ről pedig a' végre való rendelés tétették. Ekkor osztán a' N. Gyűlés 3 óra tájban el-oszlék, gazdag ebédhez; üle majd az után két hosszú asztaloknál a' sok

fok Méltóságokból, és [Felső 's Alsó rendű Nemes-
ségből álló számos Sereg, kiknek vigyágos ebédle-
seket nem a' penna irhatja-le, hanem csak a' szem
láthatta, a' fül hallhatta; a' Hazafiúi örömben me-
rültt Sziveknek érzékenységét 's külső bizonyosságait
az ottan ottan dörgő ágyuknak szóllásai 's trombi-
táknak harsogásai éhresztették. Más napon még jó
reggeltől fogva a' vala a' fő dolog, hogy a' hitél
le-tett Nemesség, ki-ki az arra rendeltetett Com-
missio előtt le-tett hitének bizonyosságául nevét a'
Hit-Könyvben írta, és petsétjét hozzá tette, és a'
Királyi Felségnek adandó ajándék iránt, és annak
bé-szedése iránt szorgalmatoskodtak. Azomban a'
Gyűlésben is folytak mind ebédig a' köz hasznokra
télőző dolgok. Akkor hasonló pompás ebédrel,
sőt harmad napon-is nem külömbel kívánta látni a'
Fő Ispány Ur ő Nga-örvendező Vármegyéjének tagjait
és más idegeneket-is.

A' Statusok' Præsidence' Mélt. M. Gyerő Monostori
Gróf Kemény Farkas Ur' ő Exjának bé iktató Be-
széde, mellyet mondott Tordán, N. Torda Vár-
megye' közönséges Gyűlésében, Septembernek
28-dikán,

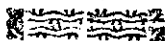
Tekintetes Nemes Vármegye!

A' Kiantsnek betsit akkor érezzük inkább, minek
utánna el-vezett, 's el-veztésén aggodunk tepren-
kedünk nagyobbban, hogy sem meg-tartásában igye-
keztünk: ez a' Természetnek olly gyengesége, mely
tapasztalás által, csak vizsgáljuk, meg-hizonyosodik.
A' szabadság egy főbb jó, ezt nem betsülve, vagy
vele viszsa élve törben esünk, 's az után inkább
firattyuk szomorú sorsunkat, hogy sem az elébbeni-
nek örvendettünk, melly a' két ellenkezőnek egy-
ben vetéséből származik, 's a' múlt Jónak a' jelen
való rosszal lett meg-fontolásában gyökereztetik.
Valójában a' Keserű izletteti-meg az Edest, 's an-
nak az Innyel való ellenkezése téfzi-meg erről az
érdemlett Itéletet. Ez az érzékenység okozta T. N.
Vár-

Vármegye bennünk az örömet mái nap, melly a' közelebből való állapotoknak eltörlésével a' régít és az el vesztett meg-téríti vigasztalásunkra, mert az ujjítások homálgjai oszlásával láttatik fel-derülni hajdoni napunk. El-vólt, tudva vagyon, tsüggedve kedvünk, Törvényeink ereje el-lankadt, Határai az igazgató Hatalomnak meg-vóltak zavarva, rendes Előjáróink helyett, idegeny hivatalbéliek uralkodtak, a' Vármegyék 's Székek Törvényes Fő nélkül nyögtek, most ébredünk, a' Törvény diadalmaskodik az Erőszakon, el-hagyott árkában nyomúl a' Hatalom, a' Biztosokat fel-vályák a' Fő-Íspányok, Fő Király Birák, és így az, a' miért alig mérsékelhettük fájdalminkat, minket meg-térésével közönséges vidámságra gerjeszt.

Ez az Mindenható Alkotónak meg-visgálhatatlan muokája, ki illy változások meg-engedésével, minket a' benne való bizodalomra kötelez, 's az el vetemedésnek veszedelmétől tartoztat. Örökös háláadás tehát ő nékie, hogy Fejedelmeinknek elméjeket erre kegyelmesen vezérlette, 's közelebb eszközül mostan ditsőségesen országló Urunkat annak helyben állítására rendelte, ki nem ugy Törvénnel mint Törvény szerint igazgátva, meg-ujjítja el-temetett jó szokásainkat 's törsökös rend tartásainkat hamvaiból fel-eleveníti.

Emeljünk Oltárt azért illy példás kegyelmességgel, 's az Igazságot szentül szerető Királyunknak-is, mellyen ajánljuk bé azt, a' mit keres. a' mit legnagyobban kedvel, ugy mint fegyhetetlen hivségű szívelöket, mellyekben helyhezetti gazdagságát. Egnél sokkal többet-is érdemelne ez a' Nagy Felsőség tőlünk, ha vólna valami vagy jobb, vagy betsebb értelmünkben, mert Uralhodásának abban adgya nevezetesebb Jeleit, hogy a' köznek szolgál, parantsol mint Törvényt követő, gondoskodik mint Atya alatta valóiról. Ezeknek következése ez mostan egyben sereglett díszes Gyülekezet-is, mellyben ezen Környéke, Szélei, 's Végeire nézve, vólt Határaiban ujra bé-félszelt N. Vármegyének ki-nevegett

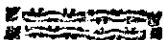
zett érdemes Fő-Ispányát, Mélt. Magyar-Gyermek Monostori L. Baró Kemény Sámuel Urat, Hivataljában bé iktatni vagyon Izerentsém, mert Törvényes Főt rendelve a' Törvényt tellyesítette, annak, a' kit rendelt ki nevezésével, Atyai képpen gondoskodott, 's a' köz Jónak szolgált.

Ezen fel-tételemnek elsője minden vetelkedést ki-rekeszt. Nemes a' Fő Tiszt és Zálogos, kinek felvételét tsupán csak az Érdem munkálodta. Ki-neveztetése atyaskodó gondolság, minthogy a' Bölts Vezér, igaz Szerentseje azoknak, kik Kormányosa alá bizatattak, és így szolgálattya, mellyet a' Fejedelemtől vett által, lélzen minden tekintetben fogantatos, lélzen halznos, mert tud, és akar, és e' szerint jó szándékát legiti a' tehetség. Mind kettőnek vagynak tsalhatatlan bizonyosságai, hogy tud, gyermekkori jóra törekedő indulattya. Ifjabb korában a' szép Tudományoknak 's Erköltsöknek édes Hazánkban kezdett előmeneteles gyakorlása, azokban, idegen Országokon 's földön ditséretes gyarapodása, szólnak mellettem, ha halgatok is, de annak erőt ezeknek emberi tettei, tselekedetei, ki az Hivatalokban tett első lépésével, olly kényes Tiszttség viselésére alkalmaztatott, melly a' tanult 's a' közönséges Igazgatásban jól belé szokott férfiakat is meg próbálgatta, tétetvén N. Belső Szólnok Vármegyében Ordinarius Vice Ispánnak olly idő Szakalzban 's környülállásokban, mellyeknek Sullyai esmeretesek, vitte még is kötelességét tökéletességgel, 's a' Felsőbbek Itélete szerint (ha szabad irigység nélkül mondani) az elsőbbséget abban, egy Karbéli Társai közül egyikének se engedte a' szokatlanságon erőt vett únalom nélkül való igyekezete, fáradhatatlan szorgalmatossága meg győzte a' nehézségeket, és így, hogy jól is akar valójában éreztette, kivált ha vizsgálóra veszfűk azt a' szülés nélkül való egyenelséget, azt a' szép szelidséget, azt a' Nemes le-ereszkedést, azt az illő nyajasságot, azt a' dolgoknak minémüségehez mérsékelt szükséges bátorságot, azt a' mesterségtelen természet-

mélzetes szívelességét, azt a' tanácsos figyelmetelenségét, mellyekkel a' köz Jóra, a' vett rendeléseknek, parantsolatoknak lehető tellyesítésére törekedve, a' N. Vármegye Uri és Nemes Rendeinek, Tiszteinek, és több Lakosainak szereteteket, és benne való hihedelmeket, a' mint arról a' köz hir és tapasztalás tett tanú-bizonyoságot, meg-nyerte, mellyekről többet szóllanom tilt vérségi szoros szövetségem, ne hogy azzal a' M. B. Fő Ispány Ur, Kedves Mgos Uram Ötsém esmért szemérmelensége ellen hibázzam, hanem bizom azokra, kik Társaságában, vele 's alatta folytatták a' Közönséges Ügyet, 's esmériek emberségét.

Ennek vette kétség kívül ezen T. N. Vármegye-is sok tettetes példáit eddig, már esztendőn túl lévén igazgatása alatt, örvendhet tehát, hogy olly Kormányozóval szerentséltetik, kit a' meg előző Itélet tételek meg nem vesztegetnek, adomány meg nem tántorit, hízkelkedés nem gyengít, semmi tekintet nem alatonit, ki Hatalmát a' Törvényen építi, azon kívül magának semmit sem tulajdonit, szeretett az Igazság ki-szolgáltatásában helyhezteni, 's ez okon nem-is fél, 's nem-is ijeszt, melly farkalatos tulajdonságok egész mértékkal való vizsontaglási ügynyerhetnek, ha a' törvényes függés, melly a' Lelke a' jól viendő dolgoknak, a' jöban való egy értelem, a' munkában egyezett igyekezet, költsönös szeretet, illő tartalék, nemes engedelmesség, egy másban helyheztetett bizodalom, uralkodik, 's helyet nem talál, a' kép mutató 's szinlett tisztelt, egyenetlenkedő agya-furtság, egymásra való törekedés, titkos versengések, alattomban való kö-fúrások, 's az erőszakos, nagyra való vágyódás. Ezeknek elkerülése, azoknak követése illy érdemes Fő alatt virágoztatni fogja ezen T. N. Vármegyét, 's munkálódni azt a' boldogságot, mellynek haszna mind a' Közönségre, mind pedig fejenként külön külön mindenre a' Fejedelem meg elégedésével, a' Törvény Szentsége meg-tartásával a' Haza dísznevelkedésével ki-fog áradni. Mellyet midőn mint
Ural.

Uralkodóm' igaz hive, Törvényem hiv szolgája, édes Hazámnak háládatos fia, szívemnek érzékenyítő indulatiból ohajtók. Örülök Mgos L. B. Fő Ispány Ur, hogy illy nagy jó eszközlésére, mint vezérlőt meg érdemlett Hivataljában bé iktatni, esküvéssel el köteleztetni szerentséltetem, nem tsak a' dolognak, mellyet folytatok méltóságára, mely engem tiszteletre készítet, hanem azon belső buzgó hajlandóságnak hathatóságára nézve-is, melly engem mint Vért, vérhez köt és kapszol, szeretetet kíván, ugy hogy itten mind kettőnek 'Sóldját örömmel fizetem. De vagyon ezeken kívül még más ok is, mely örömemet hármaztattya, nem idegen helyt adatik nékem ezen kedves áldozatot tennem, 1766-ban voltam ideig tartó Elöljárója ezen T. N. Vármegyének, 's már attól fogva fenn tartott elkötelezettségemnek tartozott következése ez az indulat, mellyel itten meg-jelentem. Ha akkor valóságot nem értem, most hogy nevemet viselő Atyámiát Véremet, abban helyheztetem, különösön örvendem, mert hiszem olly Főt állitok elé, kiben az akkori hozzám viseltető szivességet, jó indulatot, meg hálálom, mellyben magamat továbbra-is egész tisztelettel ajánlom.

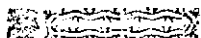
Méltóságos L. B. Fő Ispány igen kedves Mgos Uram Ötsémnek pedig, hogy Isten tartsa hosszúas idökre, a' Fejedelem és Haza kedvében, szívemből kívánom; mostani lépése légyen eszközlő Rés nagyobbakra, mindenütt kövélse áldás és szeretet, 's teye ő Szent Felsége nyomólsá, emlékezetelsé maradékiban is.

Külső Országot illető dolgok.

Frantzia Ország. — A' Frantziáknak Királya, egy tzedulát irt Sept. utolsó napjaiban a' Párisi Polgármesterhez, jelentvén, hogy a' lett volna ugyan szándéka, hogy a' Constitutionnak szerentsés végződéséért, egy nagy vendégséget és innepet adjon: de már ezen szándékát meg-változtatta, és

az e' végre el-szánt 50-ezer Livrákat a' szegények között akarja ki-osztatni. — Ugyan ekkor a' kezébe is küldötte a' Polgármesternek ezen ki-osztandó 50-ezer Livrákat. Hasonlóképpen tselekedtenek a' Városnak Elöljárói is, kik az ezen alkalmatossággal való el-vendégeskedésre rendeltetett Summát, a' Királynak példája szerint a' szegényeknek osztogatták. — A' Királyi Familia minden készületsí által jelengeti a' népnek, hogy az egész telet Párisban akarja tölteni, és minden játék-néző helyeket rendre járván a' jövő télen a' Királyné, ez által is a' nép szívének vissza-nyerésére fordítva igyekezetét. — A' *Venezsini Grófság, és Avenio Vidéke* két Distriktusokká formáltattának Sept. 23-dikán, és meghatározottat az is, hogy 3 Deputátusokat küldjenek a' jövő Nemzeti-gyűlésre. — Ugyan ekkor el-végeztetett, hogy mind azok, valakik a' Constitutio ellen protestálnak, vagy ha már protestáltak, és azt vissza nem vonják, úgy fognak nézettetni, mint nem Frantzia Polgárok, és hivatalokra fel nem fognak vétettetni.

Sept. 25-dikén meg-jelenvén a' Hadi Minister a' N. Gyűlésben jelentette, hogy éppen nintsen mit tartani a' külső ellenségektől; mert az Észak felől lévő erősségei Frantzia Országának, az ostromoknak ki állására elég készek, a' fegyveres nép dolgában is pedig semmi fogyatkozás nintsen: a' mi illeti a' *Spanyol* és *Olofz* Országok felől lévő széleket, éppen nintsen mit rezketni ezektől is, mert ezek felől a' részek felől kevés napok múlva el-rekeszt a' jég, és hó, Frantzia Orzágtól, minden ellenséget. Angliáról nints ezen jelentésekben semmi emlékezet; kétttség kívül nem tart a' Frantziáknak ujj Constitutioja semmit Angliától. — Egy más jelentő Levél olvastatván fel a' Nemzeti-gyűlésben, ugyan csak Frantzia Országának Északi vidékjeiből, nyilvánágon irattatott ezen Levélben, hogy a' Frantzia köz-emberek tökéletesen hívségesek a' magok lett hiteknek megtartásában, 's még csak hirül sem hallatik, hogy egy is az ő Ellenségeikhez által men-

ne, és mindent lehet tőlök várni az Hazának általmára, csak hazafi Tisztek tételsenek közzökbe.

Ez előtt szokásban volt Frantzia Országban, hogy annak, a' ki a' *Lajos* Keresztyét nyerte, a' Katholikusság mellett való hitet le-kellett tenni: most már meg határozottatott, hogy senki ezen hitnek le-tételére ezen-túl ne köteleztessék. — A' Fundátziók örökségei, Nemzeti örökségekké tétetettek: de azonban a' szegénység számára 5 Millio 7 száz ezer Livrák rendeltetettek ki addig, a' míg a' Szegények Fundátziojának dolga jobban el-rendeltethetik. Azok között a' *Departmánok* között való ki-oztatásra-is, mellyekben az idén az aratás nem kedvezett, 12 Millio Livrák rendeltetettek, a' Királyi Könyves ház számára pedig 100 ezer Livrák. — A' Sidóknak-is meg-engedtetett az a' szabadság, hogy magoknak Frantzia Országban Polgári tulajdonságokat szerezhessenek. — *Strafsburgban* Sept. 25-dikén a' Constituzionak innepét ülvén a' nép, valami 50 Familiák az utzáknak közepére ültenek-leterített asztalok mellé, és a' magok fött tyúkjokat, és Riskásájokat IV-dik *Henriknek* emlékezetére, egy néhány pohár borotska mellett, egész örömmel költötték-el. Ezen nevezett *Henrik* mondotta volt, hogy addig nyugodni nem fog, míg Országának fiait olyan boldogokká nem teheti, hogy mindenik azok közül, leg-alább Vasárnapokon fött tyúkot falatozhassék.

Két lelki atyák olly jelentéssel járultanak közelebről a' Párisi Elöljárók elejébe, hogy mivel a' Nemzeti-gyűlés, a' házossági életet csak egy Polgári kötésnek lenni meg-határozta: ök-is tehát (a' nevezett két Papok) polgári hiteknek eleget tenni készek lévén, házossági életre léptenek. — Ezeknek példája szerint, könnyen szokásba jöhet Frantzia Országban a' Papok között a' törvényes házosság-is. Ezek a' Papok jól gondolkodtak, hogy előbb meg-házosodtak, és az után tettek jelentést az Elöljáróknál. — Párisból azt írja egy a' világunk mindenik szegleteire *Argus* szemekkel tekinge-

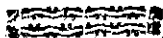
tő Politikus, hogy a' Frantzia Klubok *Europának* minden szegeleteiben leg-alább is tartanak a' magok költségeiken 6 ezer Spionokat, kit-kit ezek közül a' maga tsekélyebb, vagy hasznosabb szolgáltyához képpelt fizetvén-meg. Ezek a' Spionok pedig olyan Mester emberek — azt írja ezen Párisi Politikus — kik minden Városokba, minden Udvarokba, Házokba, sőt minden ki-vándorlott Frantziák és Frantzia Printzek közzé olly módon bétudják magokat srofolni, hogy a' Párisi *Propaganda* általok a' leg-nagyobb titkokat-is megtudhattya.

Azt is olvassuk egy Frantzia Országi Levélből, hogy egy Spanyol Országi szélen fekvő Regiment ollyan kérdést tett volna a' *Pyréneumi* hegyek mellett lévő Frantzia Elölljáróknál, hogy nem tette-nék é nékiek egy Spanyol Regimentet Frantzia szolgálatra fel-venni? Az Elölljárók ugy feleltenek: hogy Frantzia Ország Spanyol Országgal frigy-kötésben lévén, nem fogadhatnák el ilyen móddal a' Spanyol Regimentet. Hát ha egyenként jönének által a' Katonák — kérlette ismét a' Regiment a' maga Spionnya által a' Frantzia Elölljárókat — bét fogadhatnák é ugy őket? Erre a' kérdésre ugyan nem feleltenek semmit az Elölljárók: de más nap egyszeriben 200 Spanyol katonák jöttek sip és dob-lzóval által a' Frantziákhoz.

Német Országról mint bizonyost, a' Bétsi Udvari Diárium után, azt-is írhatjuk, hogy a' *Lüttikhi* Püspöki Fejedelemségben quártéjöző Ts. és Királyi Sergek parantsolatot vettek; hogy ezen Püspökséget el-hagyván, Auszriai Belgiumba költözzenek vilzsa. Tsak éppen *Mathesennek* 1 Batalionnya, a' *Britz* Gránátérossainak 1 Batalionnya, az *Esterházy* Húzároknak 1 Svadronnya, és egy Kompania Jagerség fog *Lüttikh* Várofsába, a' Püspöki Fejedelemnek bátorsága végett bét költözni. Mi légyen ezen Auszriai Sergek *Lüttikh*ből Belgiumba való vilzsa költözödésének oka, némü-némü képpen által láthattyuk egy Ts. és Királyi jelentő Levélből: mely

melly ezen Sergeknek vizsgálja menetelekor tétetett közönségsé, és a' melynek summája ez; — hogy mivel már a' *Vetzldri* Német Kamarának végzései nagy részint a' Ts. és Királyi Sergek közben-járása által bé-töltettenek: erre való nézve szükségesnek itéli ő Felsege a' maga Sergeit, hogy Lüttikhnek további terhére ne légyenek, innen ki-vinni. Mind azon-által a' Püspöknek kérésére benn hagyja ő Felsege önként Sergeinek egy részetskéjét, hogy ha szükséges tanál lenni, ez, ő Püspöki Hertzegségét a' zenebonáskodók ellen tovább is alkalmazhassa. Inti pedig ő Felsege Lüttikhnek minden lakosait, hogy tsendességben maradjanak; mert különben az ő Felsege Sergeit minden időben készen fognak lenni a' szomszédságban, hogy ha a' szükség úgy fogja kívánni a' jó rendnek fenn-tartására vizsgáljanyenek. — De a' Német Ország *Státsrédiktzio* szerint vakmerően meg-maradtanak a' Brabántziai Statusok mind ez ideig, a' töllök mind ez ideig meg-tagadott következendő fel-tételek mellett. — 1. bet. Hogy a' Brabántziai Tanátsnak tisztségekből ki-vetetett 5 tagjai vizsgálja tételsenek. — 2. szor. Hogy az el-töröltetett Klástromok fel-állítsassanak. — 3. szor. Hogy minden személyeknek ki-vétel nélkül engedelem adassék. — 4. szor. Brabántzia Limburgal foglaltsék öszve, és a' Löveni Univerzitas állyon régi rábra.

Pruszfia. — Sept. 25. dikén, az egész Kir. Ház meg-jelent a' Berlii nagy Templomban, melyben T. *Sack* Ur tartott Prédikáltziót. Ez napon, mind a' Fő Városnak, mind a' Pruszfziai Tartományoknak minden Templomaiban ki-hirdettegett a' két Kir. Hertzeg-Afzszonyoknak, a' *Yorki*, és az *Orániai* Hertzegekkel lejendő házassági egybe-kelesek. Mivel az említett nap, egyszermind a' Király születése napja volt: nagy ebédet adott a' Királyné *Monbijouban*, melly minekelötte el-kezdődött volna, gyürüt váltottak a' meg-mátkásodott Hertzegek, és Hertzegnék. Jelen voltak az afzszalnál, az egész Kir. Házon kívül, a' *Braunschweigi* Jörökös

örökös Hertzeg Feleségestől; *Sachsen-Weimari* uralkodó Hertzeg; a' *Darmstadt* Hertzeg *Kristián*; 's az uralkodó *Kurlándiai* Hertzegné, a' Generálissággal, a' Ministerekkel, 's az *Anglus*, és *Hollandus* Követekkel együtt. Estvére keive, nagy közön-tés vólt a' Királynál, mellyet gazdag vatsóra, 's bál követett. A' következő napokon egymást felváltva tartatott pompás ebéd, és vatsóra az *Ord-nai* ör. Helytartónénál (a' kívül jelen vólt az ifjabbik Hertzegje is), és az Udvarnál. Sept. 27 dikén estve, az *Anglus* Követ adott bált. Az *Yorki* Hertzegnek *Friderika* Kir. Hertzeg Asszonyal való házossági egybe-kelese Sept. 27-dikén ment véghez nagy pompával.

Ha igaz lenne egy leg-ujjabban kezünkhöz érkezett Német Országi tudósítás, már ez a' leg fontosabb ujságjaink közzé tartoznék. Nem valolunk ugyan érette tökéletes kezelséget, hanem ide térszük a' tudósítást, úgy a' mint mi vettük, és a' dolgoznak igaz vagy nem igaz vóltát, a' jövődönnek adjuk által az el-válosztatásra. A' Levélnek üm-mája: — „*Tseh Országból* Sept. 25-dikén. — — Tsászári Követ *Gr. Lehrbach* nagy lebeséggel mentegnap Prágából keresztül *Monachum* felé, a' *Ré-nus* tályékára útozó Ts. és Kir. Sergek *Bávárián* keresztül való meneteleknek regulázására. Prágából Sept. 22 dikén a' *Coburg* Dragonyosaihoz, a' *Hohentzoller* Vasasaihoz, és *Mathesen*'s *Gemmin-gen* Gyalog Regementtyeikhez Staféta botsáttatott, még pedig az indulásra való utolsó rendeléssel. Ezen meg-nevezett hadi Sereg *Egeren* fogja úttját keresztül venni. A' másik hadi Sereg *Linizen* mégyn keresztül, melly két Sergeknek száma mind együtt 50 ezer. A' *Prusziziai* ugyan ide induló Sergekok száma is ennyi, és még ezeken kívül léznek a' Német Birodalom Sergej. *Sleziából* 5 Regementek fognak *Tseh Ország*on keresztül útozni. *Gen. Bouille* is a' Tsászártól való el-válása után Német Orzágra vette úttját, és nem úgy útozik mint Svéd, hanem máig is mint *Frantzia* Generális. „ — Eddig va-
gyon

gyon ezen tudósítás. Már azt kérdezhettyük, hogy ha igaz tanál is lenni, hogy ezen Sergek únak indúltak 's indólnak — de hová mennek? A' felelet reá ez, hogy a' *Rénus* felé. Vagy a' Frantziák ellen, vagy Belguumba. Hogy az Auszriai Belgiumban lévő Ts. és Királyi Sergek megszaporitattai fogának, már annak rég fúv a' fzele.

Ne gondoljuk, hogy már minden felé megvólnának a' békéségnek kofzorúji köttetve. — A' Spanyoloknak egész birodalma mozgásban vagon; és már a' *Marokkói* Tsálzárral való véres hadat keményen folytattya. — Az Anglusok is ama Nap keleti-híres *Fajedelemmel Tippó Saibbal*, még máig sem lántenek meg veztegetni az emberi nemzetet. 's. a' t.

Tudománybéli Dolgok!

Ezen hónapnak 3-dikán, következőzö tizimő Könyv jött *Peston* világ eleibe: — *De natura & indole veri Protestantismi. Scripsit Christianus Freymann. Pestini, Budae, Cassoviae, & Lipsiae apud Ignat. Anton. de Strohmayer 1792. 8. ré.* — Ezen munkában, azt szándékozik megmutogatni a' Szerző, hogy a' *Protestantismusnak* természete, nem ez, vagy amaz tudományi izikkellyeknek követésében áll, akármi módon legyenek is bévetetve a' izikkellyek; hanem áll a' szabadságnak, tökélecségnek, és békéségnek lelkében. Ez a' lélek, annyira tulajdona; úgy mond, a' *Protestantismusnak*, hogy ha a' nem lett vólna: úgy a' *Protestantismus* se izármazott vólna, 's a' nélaü fel tem is atthat. — Hogy a' *Pesti Evan. Sinat* is a' *Protestantismusnak* ezen lélkétől vezéreltetik, megmutatta az által is a' többek között, hogy az úgy nevezetett *Formula Concordiae* mellől el-állott.;